

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Roslan-Karasińska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 listopada 2018 r. w Warszawie

sprawy (...) S.A. z siedzibą w Ł.

przeciwko M. K. (1)

o świadczenia dochodzone od pracowników na podstawie przepisów prawa cywilnego - o zapłatę kary umownej

i z powództwa wzajemnego o odszkodowanie z zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy

1. uchyła w całości wyrok zaoczny z dnia 27 marca 2018 roku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. VII P –Pm 3/18 i oddala powództwo główne w zakresie żądania zapłaty kary umownej w wysokości 300 000 zł (trzysta tysięcy złotych),

2. zasądza od powoda - pozwanego wzajemnego (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego M. K. (1) tytułem odszkodowania z zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy łącznie kwotę 200 000 zł (dwieście tysięcy złotych), z odsetkami w wysokości ustawowej:

a) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 października 2017 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 listopada 2017 roku do dnia zapłaty,

c) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

d) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

3. wyrokowi w pkt 2 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych),

4. zasądza od powoda - pozwanego wzajemnego (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego M. K. (1) kwotę 28 300 zł (dwadzieścia osiem tysięcy trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

5. na podstawie art. 338 §1 k.p.c. nakazuje powodowi - pozwanemu wzajemnemu (...) S.A. z siedzibą w Ł. zwrot na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego M. K. (1) całości wyegzekwowanego świadczenia na podstawie uchylonego wyroku zaocznego z dnia 27 marca 2018 roku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. VII P –Pm 3/18.

UZASADNIENIE

Pozwem z 12 stycznia 2018 roku (...) S.A. z siedzibą w Ł. wniosła o zasądzenie od M. K. (1) na swoją rzecz kwoty 300.000,00 zł wraz z odsetkami z tytułu opóźnienia w wysokości ustawowej, liczonymi od 29 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda wszelkich kosztów procesu w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu spółka (...) wskazała, że 1 lipca 2016 roku zawarła z M. K. (1) umowę o pracę, na mocy której pozwany został zatrudniony na stanowisku prezesa zarządu spółki powodowej. Umowa o pracę została zawarta na czas nieokreślony. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego ustalono na poziomie 50 000,00 zł brutto. W dniu 1 lipca 2016 roku powód zawarł z pozwanym również umowę o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy. Na mocy porozumienia stron z 26 kwietnia 2017 roku, doszło do rozwiązania umowy pracę z pozwanym ze skutkiem na dzień 30 czerwca 2017 roku. W porozumieniu, strony uregulowały dodatkowo kwestie związane między innymi z zaległym i niewykorzystanym urlopem wypoczynkowym za rok 2017, zdaniem mienia służbowego czy wypłatą odprawy. Strony potwierdziły również warunki umowy o zakazie konkurencji. Spółka wypłaciła pozwanemu odszkodowanie za lipiec i sierpień 2017 roku, jednak w związku z pojawieniem się informacji w mediach o zaangażowaniu się M. K. (1) we współpracę z (...) Bank S.A. pozwany zaprzestał wypłacanie odszkodowania. Powołanie pozwanego w dniu 2 września 2017 roku do składu zarządu (...) Bank S.A. spółka powodowa uznała za złamanie zakazu działalności konkurencyjnej. W konsekwencji skierowała również do pozwanego wezwanie do zapłaty kary umownej zgodnie z umową o zakazie konkurencji, której M. K. (1) ostatecznie nie uiszczył w wyznaczonym terminie.

Uzasadniając swoje żądanie spółka wskazała, że działalność (...) S.A. oraz (...) Banku S.A. w sposób niebudzący żadnych wątpliwości w znacznej części pokrywa się. Oba podmioty świadczą szeroko ujęte usługi finansowe, bezpośrednio konkurując między sobą na tym samym rynku, nieraz o tego samego, konkretnego klienta. Spółka powodowa nie zgodziła się z twierdzeniami pozwanego, że „firmy leasingowe i banki nie działają w tej samej branży”. Działają dokładnie w tej samej branży: branży finansowej, oferując te same, podobne lub konkurujące ze sobą produkty finansowe takie jak np.: leasing, kredyt, pożyczka, faktoring. Zdaniem spółki powodowej szczególnego podkreślenia wymaga i pozostaje poza sporem, że oba te podmioty oferują pożyczkę pieniężną, a więc dokładnie ten sam produkt finansowy. Już choćby pod tym względem konkurują ze sobą bezpośrednio na tym samym rynku.

W związku z powyższym spółka wskazała, że wstąpienie pozwanego w skład zarządu (...) Banku S.A. w sposób oczywisty stanowiło działanie naruszające zasadę zakazu konkurencyjności i naraziło spółkę powodową na zagrożenia z tego tytułu płynące. Działanie to stanowiło złamanie umowy o zakazie konkurencji i pociągało za sobą skutki tam określone. Oczywiście jednocześnie pozostaje, że pozwany został zatrudniony w (...) Bank S.A. oraz powołany w skład jej zarządu właśnie z powodu atrybutów, jakie posiadał między innymi wiedzy, informacji i doświadczenia jakie wyniósł z zarządzania spółką konkurencyjną - (...) S.A. Spółka powodowa podkreśliła, że nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że grupa (...) (bezpośrednio konkurująca z grupą (...)) posiada w swych strukturach aż dwie spółki stricte leasingowe - (...) S.A. oraz (...) S.A. Tym samym zdaniem spółki powodowej roszczenie o zapłatę kary umownej przewidzianej w § 5 ust. 1 umowy o zakazie konkurencji zasługuje w całości na uwzględnienie (pozew z 12 stycznia 2018 roku, k. 2 – 9).

Wyrokiem zaocznym z 27 marca 2018 roku Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zasądził od M. K. (1) na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. tytułem kary umownej kwotę 300.000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od 29 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty. W pkt 2 wyroku zasądził od M. K. (1) na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. kwotę 25.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wyrokowi zaocznemu w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności. (wyrok zaoczny z 27 marca 2018 roku, k. 109 – 110)

W dniu 25 kwietnia 2018 roku pozwany **M. K. (1)** wniósł sprzeciw od wyroku zaocznego oraz jednocześnie pozew wzajemny.

Zaskarżonemu wyrokowi zaocznemu pozwany (powód wzajemny) zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za jego podstawę, a mianowicie poprzez uznanie, że pozwany (powód wzajemny) naruszył zakaz konkurencji, poprzez mechaniczne porównanie przedmiotu działalności spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) z przedmiotem działalności nowego pracodawcy pozwanego (powoda wzajemnego) (...) Bank S.A. ((...)) podczas gdy faktyczna działalność (...) nie jest w żadnym przypadku konkurencyjna do (...) S.A.

Pozwany (powód wzajemny) w powództwie wzajemnym wniósł o zasądzenie do spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) kwoty 200.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od następujących kwot i dat:

1. od kwoty 50.000 zł odsetki w wysokości ustawowej od 1 października 2017 roku do dnia zapłaty;
2. od kwoty 50.000 zł odsetki w wysokości ustawowej od 1 listopada 2017 roku do dnia zapłaty;
3. od kwoty 50.000 zł odsetki w wysokości ustawowej od 1 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty;
4. od kwoty 50.000 zł odsetki w wysokości ustawowej od 1 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty.

Pozwany (powód wzajemny) wniósł również o zasądzenie od spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) na swoją rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w wysokości ustawowej.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany (powód wzajemny) wskazał, że argumentacja spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) zaprezentowana w pozwie jest chybiona. Pozwany (powód wzajemny) podkreślił, że (...) Bank S.A. nie prowadzi faktycznie działalności konkurencyjnej w żadnym zakresie do spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) i nie ma z tego powodu żadnego zagrożenia jego interesów. Ponadto pozwany (powód wzajemny) u nowego pracodawcy też nie zajmuje się w żadnym zakresie działalnością konkurencyjną wobec spółki (...). Pozwany (powód wzajemny) cytując orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał również, że zakaz konkurencji nie oznacza zakazu wykonywania tego samego rodzaju aktywności zawodowej jak u byłego pracodawcy, związanej z wyuczonym zawodem, a jedynie wykorzystywanie jej w procesie wytwarzania takich dóbr i usług, które stanowią przedmiot działalności tego pracodawcy.

Pozwany (powód wzajemny) wskazał w oparciu o powyższe, że proste porównanie przedmiotów działania dwóch spółek jest dalece niewystarczające do uznania, że doszło do naruszenia zakazu konkurencji. Pozwany (powód wzajemny) zaznaczył również, że w ramach swoich obowiązków w zarządzie (...) nie nadzorował takich działalności - wymienionych w pozwie - jak kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek oraz działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych, które dotyczą pracowników tzw. bankowości detalicznej (tj. innej niż firmowej) i wynikają bardziej z wymogów prawnych niż działań o charakterze komercyjnym. Pozwany (powód wzajemny) podkreślił, że został wybrany na stanowisko w zarządzie (...) ze względu na swoje długoletnie doświadczenie w bankowości, a nie w leasingu, w którym pracował bardzo krótko. Pozwany (powód wzajemny) wyjaśnił, że (...) Bank S.A. w lutym 2016 roku sprzedał swoją spółkę leasingową i miał przez 2 lata zakaz konkurencji w tym segmencie rynku. W takim razie w czasie trwania zakazu konkurencji nie było jakiegokolwiek przesłanki aby powstało podejrzenie złamania tego zakazu przez pozwanego (powoda wzajemnego). Ponadto jak do tej pory zarząd (...) nie przewiduje działalności leasingowej.

Pozwany (powód wzajemny) wyjaśnił również, że działalność (...) S.A. jest regulowana przez przepisy kodeksu cywilnego. Działalność ta nie jest w żaden sposób nadzorowana przez organy administracji państwowej tak jak działalność bankowa prowadzona przez (...). (sprzeciw od wyroku zaocznego wraz z pozwem wzajemnym, k. 119 – 125)

Odpowiadając na sprzeciw od wyrok zaocznego oraz pozew wzajemny spółka powodowa wniosła o utrzymanie w całości w mocy wyroku zaocznego wydanego w dniu 27 marca 2018 roku w niniejszej sprawie oraz o zasądzenie od

pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz spółki powodowej (pozwanej wzajemnie) wszelkich kosztów procesu, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W zakresie pozwu wzajemnego o zapłatę kwoty 200.000,00 zł wniesionego przez M. K. (1) wraz ze sprzeciwem od wyroku zaocznego, spółka powodowa (pozwana wzajemnie) wniosła o oddalenie powództwa wzajemnego w całości i zasądzenie od pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz powoda (pozwanego wzajemnego) wszelkich kosztów procesu, w tym wyodrębnionych kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu swojego stanowiska spółka powodowa (pozwana wzajemnie) wskazała, że wbrew twierdzeniom pozwanego (powoda wzajemnego), uzasadniając roszczenie o zapłatę kary umownej nie ograniczyła się wyłącznie do zestawienia i porównania ujawnionych w KRS-ach przedmiotów działalności obu spółek. Zdaniem spółki powodowej (pozwanej wzajemnej) w sposób szczegółowy wykazała, że faktycznie prowadzona przez (...) Bank S.A. oraz (...) S.A. działalność gospodarcza powoduje, że oba te podmioty zajmują względem siebie pozycję konkurencyjną w rozumieniu umowy o zakazie konkurencji. (...) S.A. oraz (...) Banku S.A. w sposób niebudzący żadnych wątpliwości w znacznej części pokrywa się. Oba podmioty świadczą usługi finansowe, oferując takie same (pożyczka) i substytucyjne (leasing vs. kredyt) dobra, bezpośrednio konkurując między sobą na tym samym rynku, nieraz o tego samego konkretnego klienta. (replika na sprzeciw od wyrok zaocznego oraz powództwo wzajemne, k. 224 - 234).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 lipca 2016 roku M. K. (1) zawarł z (...) S.A. z siedzibą w Ł. umowę o pracę, na mocy której pozwany został zatrudniony na stanowisku prezesa zarządu. Umowa o pracę została zawarta na czas nieokreślony. Strony ustaliły, że za wykonany pracę M. K. (1) będzie przysługiwało wynagrodzenie, na które składa się miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 50.000 złotych brutto, a także premie, nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy i odprawy związane z rozwiązaniem stosunku pracy (nie wyższe niż 3-krotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego), których szczegółowe zasady przyznawania i wypłat określa „Regulamin zmiennych składników wynagrodzeń dla członków Zarządu (...) SA”. (umowa o pracę z 1 lipca 2016 roku, k. 19 – 21, uchwała Rady Nadzorczej (...) S.A. z 1 lipca 2016 roku w sprawie ustalenia warunków zatrudnienia, k. 22 – 23)

W dniu zatrudnienia M. K. (2) na stanowisku prezesa zarządu strony zawarły również umowę o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy. Postanowienia umowy nakładały na M. K. (1) obowiązek nie podejmowania żadnej działalności konkurencyjnej wobec spółki, rozumianej jako działalność każdego podmiotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami, zorganizowanej w dowolnej formie prawnej, której zakres obejmuje działalność pokrywającą się w całości lub części z zakresem działalności prowadzonej przez spółkę - w tym w szczególności w zakresie:

- 1) działalności gospodarczej, konkurencyjnej wobec spółki, prowadzonej na własny lub na cudzy rachunek,
- 2) świadczenia pracy w ramach stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec Spółki,
- 3) uczestniczenia w podmiotach prowadzących działalność konkurencyjną wobec Spółki, w szczególności jako wspólnik lub członek władz, konsultant, doradca, ekspert, biegły, lub rzeczoznawca (§ 1 ust 1 umowy o zakazie konkurencji).

W ramach zawartej umowy o zakazie konkurencji pozwany (powód wzajemny) zobowiązał się również, że w okresie jej obowiązywania, nie będzie:

- 1) podejmował żadnych działań zmierzających do zatrudnienia innych pracowników spółki na podstawie stosunku pracy lub jakiegokolwiek innego stosunku prawnego, w innym podmiocie prowadzącym działalność, której zakres pokrywa się w całości lub w części z zakresem działalności prowadzonej przez spółkę lub jeżeli działalność ta jest konkurencyjna wobec spółki,

2) nakłaniał klientów spółki do rozwiązania ze spółką umowy albo jej niewykonania lub nienależytego wykonania - w celu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec spółki (§ 2 umowy o zakazie konkurencji)

Umowa o zakazie konkurencji miała obowiązywać przez okres 6 miesięcy od dnia ustania zatrudnienia w spółce (§ 3 ust. 1 umowy o zakazie konkurencji).

Z tytułu przestrzegania umowy M. K. (1) po ustaniu stosunku pracy miał otrzymać odszkodowanie w wysokości miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego otrzymanego przed ustaniem stosunku pracy, za każdy miesiąc obowiązywania zakazu konkurencji (§ 3 ust. 2 umowy o zakazie konkurencji). Wypłata odszkodowania miała nastąpić w miesięcznych ratach, począwszy od miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym ustało zatrudnienie w Spółce. (§ 3 ust. 3 umowy o zakazie konkurencji), (okoliczność bezsporna - umowa o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy, k. 32 -33, zeznania M. K. (1) w charakterze strony, k. 268 – 273, 295 – 297).

Zgodnie z § 5 umowy o zakazie konkurencji z tytułu naruszenia przez pracownika postanowień umowy po ustaniu zatrudnienia w spółce, spółce przysługiwać będzie kara umowna w wysokości równej sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego określonego w umowie o pracę przed ustaniem stosunku pracy. W przypadku, gdy wysokość odszkodowania za szkodę, którą spółka poniosła w wyniku naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji, przekraczała wysokość kary umownej, spółce przysługuje prawo dochodzenia od pracownika odszkodowania na zasadach ogólnych (okoliczność bezsporna - umowa o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy, k. 32 -33).

Pozwany (powód wzajemny) M. K. (1) posiada bogate doświadczenie zawodowe, z Grupą (...) był związany przez 7 lat, wcześniej zatrudniony był w (...) Banku z siedzibą we L., który od 2004 r. wchodzi w skład Grupy (...), na stanowisku prezesa zarządu (...) zatrudniony był przez 3 lata (okoliczności bezsporne).

Spółka (...) prowadzi działalność w zakresie leasingu finansowego oraz operacyjnego oraz udzielania pożyczek celowych. Spółka dostarcza finansowanie małym i dużym klientom, głównie pod postacią produktu leasingowego, w którym klient płaci za korzystanie z przedmiotów lub nieruchomości. Spółka w dniu 7 maja 2013 roku wprowadziła do swojej oferty produkt „Pożyczka dla przedsiębiorcy”. Pomimo wprowadzenia tego produktu wiodącą działalnością spółki stanowiło oferowanie przedsiębiorcom leasingu finansowego i operacyjnego. I tak w roku obrotowym 2016 spółka osiągnęła z tytułu leasingu finansowego przychody w wysokości 136.408 zł, z tytułu leasingu operacyjnego 66.048 zł, natomiast z tytułu pożyczek jedynie 16.046 zł. Podobnie sytuacja kształtowała się w 2017 roku. Wówczas przychody z tytułu leasingu finansowego wyniosły 422.026 zł, z tytułu leasingu operacyjnego 66.048 zł, a z tytułu pożyczek 41.547 zł. Rada Nadzorcza spółki (...) nie aprobowwała udzielania pożyczek i stała na stanowisku, że może to mieć miejsce jedynie w szczególnych sytuacjach. Preferowała aby pożyczki jako produkt bankowy były udzielane przez bank. Spółka udzielała pożyczek jedynie na konkretny cel, tj. rolnikom na sfinansowanie zakupu maszyn, które były dofinansowywane z UE oraz dealerom samochodowym, aby sprzedawali zakupione samochody w leasing. Rolnik, który ubiegał się o pożyczkę celową w (...) musiał wykazać na jaki cel są mu potrzebne pieniądze. Spółka (...) nie mogła udzielać kredytów. W dniu 28 kwietnia 2017 roku nastąpiło połączenie (...) S.A. i (...) S.A. Do transakcji zakupu (...) S.A. przekonał spółkę (...). On też doprowadził transakcję do końca. Prezesem zarządu połączonych podmiotów została jednak inna osoba w wyniku czego pozwany (powód wzajemny) zdecydował się odejść ze spółki powodowej. (sprawozdanie z działalności w roku 2017, k. 241, uchwała z 7 maja 2013 roku, k. 235, zeznania w charakterze strony P. M., k. 266 – 268, k. 294 – 295, zeznania M. K. (1) w charakterze strony, k. 268 – 273, 295 – 297)

W dniu 26 kwietnia 2017 roku (...) S.A. i M. K. (1) zawarli porozumienie w sprawie rozwiązania umowy o pracę. Strony zgodnie rozwiązały umowę o pracę w trybie porozumienia stron z dniem 30 czerwca 2017 roku. W związku z rozwiązaniem umowy o pracę pozwanemu (powodowi wzajemnemu) wypłacono odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Strony ustaliły również, że M. K. (1) wykorzysta cały przysługujący mu urlop wypoczynkowy za rok 2017 oraz urlop zaległy w okresie od 29 kwietnia 2017 roku do dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. do 30 czerwca 2017 roku a w okresie pozostałym po wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego zostanie

zwolniony z obowiązku świadczenia pracy. Zgodnie z postanowieniami porozumienia pozwany (powód wzajemny) zachował prawo do niewypłaconych wynagrodzeń zmiennych na warunkach określonych w Regulaminie zmiennych składników wynagrodzeń dla członków Zarządu (...) S.A. i z uwzględnieniem uprawnień wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa a także prawo do premii rocznej za 2017 roku. Potwierdzono również warunki umowy z 1 lipca 2016 roku o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy (okoliczności bezsporne).

Spółka wypłaciła M. K. (1) w lipcu i sierpniu 2017 roku dwie raty odszkodowania z tytułu obowiązującego go zakazu konkurencji w wysokości po 50.000 złotych miesięcznie (okoliczność bezsporna).(porozumienie w sprawie rozwiązania umowy o pracę z 26 kwietnia 2017 roku, k. 34 – 35 a.s., uchwała Rady Nadzorczej (...) S.A. z 26 kwietnia 2017 roku w sprawie ustalenia warunków rozwiązania umowy o pracę, k. 36, zeznania M. K. (1) w charakterze strony, k. 268 – 273, 295 – 297)

M. K. (1) po rozwiązaniu umowy o pracę z (...) S.A. otrzymał ofertę pracy w (...) Bank S.A. z siedzibą w W. w ramach procesu rekrutacji prowadzonego przez firmę headhunterską S. S.. Został on wzięty pod uwagę w procesie rekrutacji z uwagi na długoletnie doświadczenie w branży bankowej, które zdobywał m.in. pracując przez 4 lata w Kredobank. W ramach procesu rekrutacji M. K. (1) miał przygotować wizję rozwoju bankowości przedsiębiorstw. Pozwany (powód wzajemny) poinformował rekrutującą firmę oraz potencjalnego przyszłego pracodawcę o obowiązującej go umowie o zakazie konkurencji. Ponadto kontaktował się z prawnikami oraz analizował orzecznictwo Sądu Najwyższego celem ustalenia czy zawarcie umowy z (...) Bank S.A. nie naruszy obowiązującego go zakazu konkurencji. Ostatecznie po upewnieniu się, że do takiego naruszenia nie dojdzie M. K. (1) zdecydował się na podjęcie zatrudnienia w (...) Bank S.A. W dniu 7 września 2017 roku Rada Nadzorcza (...) Bank S.A. podjęła uchwałę o powołaniu go na stanowisko członka zarządu Banku ze skutkiem od 11 września 2017 roku. W dniu 14 września 2017 roku zgodnie z art. 22a ust. 2 ustawy Prawo bankowe (...) Bank S.A. poinformowała Komisję Nadzoru Finansowego o zmianach w zarządzie banku. W dniu 2 października 2017 roku doszło do zmian organizacyjnych w strukturze G. (...) Bank. W związku z powyższym od 2 października 2017 roku M. K. (1) miał nadzorować realizację zadań w pionie bankowości przedsiębiorstw wykonywanych przez bezpośrednio podporządkowane mu komórki/jednostki organizacyjne: Departament Sprzedaży Klienta (...), Departament Obsługi Firm, Departament Obsługi Sektora Publicznego. W ramach powierzonego zakresu obowiązków pozwany (powód wzajemny) zajmował się bankowością przedsiębiorstw, a więc kompleksową obsługą firm. Pion bankowości przedsiębiorstw do momentu objęcia go przez M. K. (1) działał śladowo. W dziale, który podlegał pozwanemu (powodowi wzajemnemu) w (...) (...) Bank nie oferowano ani leasingu, ani pożyczek o charakterze celowym. Pożyczki udzielane przez (...) (...) Bank nie były udzielane na konkretny cel, tak jak to miało miejsce w przypadku pożyczek celowych udzielanych przez (...) S.A. (...) (...) Bank te produkty oferuje zgodnie z oceną tzw. zdolności kredytowej (zeznania M. K. (1) w charakterze strony, k. 268 – 273, 295 – 297, uchwała nr 93/2017 Rady Nadzorczej (...) Bank S.A. z 7 września 2017 roku, k. 147, uchwała Zarządu (...) (...) Bank z 2 października 2017 roku w sprawie zatwierdzenia zmian organizacyjnych w strukturze banku, k. 149 – 150, uchwała Zarządu (...) (...) Bank z 2 października 2017 roku w sprawie ustalenia kompetencji członków zarządu, k. 150 – 151, zeznania świadka A. K., k. 292 – 294, pismo z 14 września 2017 roku do (...), k. 148,)

(...) Bank S.A. od lutego 2016 roku nie prowadzi działalności leasingowej. W związku ze sprzedażą spółki leasingowej (...) Bank S.A. obowiązywał zakaz konkurencji w tym segmencie na okres dwóch lat, do lutego 2018 roku. (...) (...) Bank posiada oddział w J. o nazwie (...) Oddział w J.. Jednostka w J. jest tzw. back-office i obsługuje pozostałe oddziały banku od strony informatycznej, rejestrując w systemie komputerowym m.in. wnioski kredytowe. Oddział ten nie zajmuje się sprzedażą produktów leasingowych, ani jakichkolwiek innych usług finansowych (zeznania świadka A. K., k. 292 – 294, zeznania M. K. (1) w charakterze strony, k. 268 – 273, 295 – 297)

W związku z pojawieniem się w mediach w sierpniu 2017 roku informacji o podjęciu przez M. K. (1) współpracy z (...) (...) Bank spółka powodowa (pозwana wzajemnie) skierowała do pozwanego (powoda wzajemnego) pismo przypominające o łączącej strony umowie o zakazie konkurencji. (pismo z 10 sierpnia 2017 roku, k. 40)

W dniu 11 września 2017 roku spółka skierowała do M. K. (2) kolejne pismo wzywające do niezwłocznego zaprzestania prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec (...) S.A. oraz do zapłaty kary umownej w wysokości równej 6-krotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. (pismo z 11 września 2017 roku, k. 51)

W odpowiedzi na pismo z 21 września 2017 roku (...) S.A. podtrzymała dotychczas zajęte stanowisko (pismo z 27 września 2017 roku, k. 52)

W dniu 6 października 2017 roku M. K. (1) poinformował spółkę powodową, że nie prowadzi wobec niej działalności konkurencyjnej i tym samym nie znajduje podstaw do zaprzestania wypłacania mu odszkodowania. W odpowiedzi na to pismo spółka podtrzymała stanowisko, że pozwany (powód wzajemny) złamał obowiązujący go zakaz konkurencji (pismo z 6 października 2017 roku, k. 53)

W dniu 20 grudnia 2017 roku (...) S.A. skierowała do M. K. (1) wezwanie do zapłaty kary umownej w wysokości 300.000 zł (wezwanie do zapłaty, k. 55).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów z zeznań stron oraz świadków.

Sąd uznał zebrany materiał dowodowy za dający pełny i wszechstronny obraz okoliczności istotnych z perspektywy istoty sporu oraz podnoszonych przez strony postępowania argumentów. Zebrane w toku postępowania dowody były pozbawione sprzeczności, korespondowały ze sobą i nie były kwestionowane przez strony ani nie budziły zastrzeżeń co do ich wiarygodności, toteż Sąd, ocenił wskazane wyżej dowody za co do zasady wiarygodne.

W szczególności Sąd uznał za istotne dla sprawy zeznania świadka A. K.. Świadek jest prezesem zarządu (...) Bank S.A. i był w zarządzie spółki w momencie powoływania M. K. (1) na stanowisko. Zdaniem Sądu pełniona przez świadka funkcja i stanowisko pozwalają uznać, że posiadał on wiarygodną wiedzę na temat zakresu obowiązków pozwanego (powoda wzajemnego) w (...) (...) Bank oraz odnośnie produktów oferowanych klientom przez ten bank. W tym zakresie zeznania świadka były logiczne, spójne, a także korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd nie znalazł zatem podstaw, aby odmówić im przymiotu wiarygodności. Podobnie Sąd ocenił zeznania przesłuchanego w charakterze strony wiceprezesa spółki powodowej (pозwanej wzajemnie) P. M.. Sąd uznał zeznania P. M. za przydatne w szczególności w zakresie w jakim opisywał produkty oferowane przez (...) oraz jak kształtowała się ich faktyczna sprzedaż.

Treść zeznań powoda, w zakresie wskazanym wyżej, była skorelowana z zeznaniami przesłuchanego przez Sąd świadka A. K. oraz wiceprezesa spółki powodowej (pозwanej wzajemnie) P. M., toteż również i jego zeznania zostały ocenione jako wiarygodne.

Sąd zważył co następuje:

Przedmiotem niniejszej sprawy było rozstrzygnięcie czy M. K. (1) złamał zakaz konkurencji wynikający z zawartej umowy o zakazie konkurencji obowiązujący go po rozwiązaniu stosunku pracy z (...) S.A. Spółka powodowa (pозwana wzajemnie) stała na stanowisku, że M. K. (1) podejmując zatrudnienie w (...) (...) Bank dopuścił się naruszenia zakazu konkurencji i na tej okoliczności oparła swoje roszczenie o zapłatę kary umownej określonej w § 5 ust. 1 umowy o zakazie konkurencji z 1 lipca 2016 roku w wysokości 300.00,00 złotych. Pozwany (powód wzajemny) M. K. (1) natomiast negował twierdzenia spółki powodowej (pозwanej wzajemnie) i wniósł o zapłatę niewypłaconego odszkodowania określonego w § 3 ust. 2 umowy o zakazie konkurencji w wysokości zaległych czterech rat miesięcznych łącznie 200.000,00 złotych.

W niniejszej sprawie bezsporną była okoliczność zawarcia umowy o zakazie konkurencji na okres po ustaniu stosunku pracy oraz przewidziana regulacja kary umownej w wysokości 6 miesięcznego odszkodowania w przypadku . Strony postępowania nie kwestionowały również ustaleń zawartych w tej umowie.

W wyroku z 3 grudnia 2008 roku (I PK 93/08, niepubl.) Sąd Najwyższy dokonał szerokiej wykładni pojęcia działalności konkurencyjnej oraz zważył, że obowiązujące przepisy przewidują możliwość częściowego wykonania umowy o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy, przy czym częściowe wykonanie oznacza, w przewidzianych prawem sytuacjach, wykonanie podzielnej w czasie części świadczenia byłego pracownika. Zdaniem Sądu Najwyższego, podzielność świadczenia pracownika wyprowadzić można bezpośrednio już z przepisu regulującego zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy. Przepis z art. 101² § 3 k.p. stanowi bowiem, że wynagrodzenie należne pracownikowi od pracodawcy za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej może być wypłacane w ratach miesięcznych. Strony mogą ustalić dowolnie, kiedy ma nastąpić spełnienie przez pracodawcę świadczenia wzajemnego, jednak ratałna wypłata przez pracodawcę odszkodowania jest w tym przypadku sposobem zapłaty wyraźnie preferowanym przez ustawodawcę. Za wypłatą odszkodowania w ratach opowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2005 r. (II PK 186/04, OSNP 2005, Nr 24, poz. 391). W ratałnej wypłacie odszkodowania najlepiej uwidacznia się wzajemność świadczeń pracownika i pracodawcy - za każdy ustalony w umowie okres powstrzymywania się przez pracownika od działalności konkurencyjnej - np. miesięczny - pracodawca wypłaca mu odpowiadającą temu okresowi część (ratę) umówionego odszkodowania. Bez wątpienia zatem świadczenie pracodawcy (wypłata odszkodowania) jest zawsze podzielne, co wynika nie tylko z natury świadczeń pieniężnych, ale także z konstrukcji art. 101² § 3 k.p., przewidującego możliwość spełnienia go w ratach.

Co do podzielności albo niepodzielności świadczenia pracownika polegającego na powstrzymywaniu się od działalności konkurencyjnej, Sąd Najwyższy zaznaczył, że może być to rozważane w kontekście umownych warunków konkretnej umowy o zakazie konkurencji. Zdefiniowanie podzielności świadczenia, zawarte w tym przepisie odwołuje się bowiem do dwóch kryteriów, po pierwsze - fizycznych właściwości przedmiotu świadczenia, po drugie - stosunku wartości ekonomicznej części świadczenia do jego całości. Pierwsze z wymienionych kryteriów uznania świadczenia za podzielne ma charakter obiektywny, drugie natomiast może niekiedy zależeć od subiektywnej oceny stron. Skoro kwalifikacja świadczenia jako podzielnego lub niepodzielanego może być do pewnego stopnia subiektywna, a decyduje o tym treść umowy, to chociaż świadczenie polegające na powstrzymywaniu się od działalności konkurencyjnej (nieczynieniu, zaniechaniu) może być uznane - co do zasady - za niepodzielne, strony mogą mu nadać charakter podzielny w zależności od subiektywnego podejścia tego, co jest doniosłe dla pracodawcy (co jest istotne z punktu widzenia ochrony jego ekonomicznych interesów) - czy jedynie całość świadczenia, czy także jego część.

Ponieważ umowa o zakazie konkurencji w rozumieniu przepisów k.p. zawierana po ustaniu stosunku pracy chroni interesy pracodawcy i jest zawierana w jego interesie, to przede wszystkim pracodawca nadaje świadczeniu pracownika charakter podzielny lub niepodzielny. Jeżeli pracodawca wyraził zgodę na wynagradzanie pracownika za powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej w ratach - a każda z rat będzie wypłacana za określony czas respektowania zakazu - to można przyjąć, że w interesie pracodawcy leżało potraktowanie świadczenia pracownika jako podzielnego w czasie. Inaczej mówiąc, że dla ekonomicznych interesów chronionych przez zakaz konkurencji znaczenie miał każdy osobno wynagradzany okres powstrzymywania się byłego pracownika od działalności konkurencyjnej. Subiektywne podejście do podzielności świadczenia pracownika jest do pewnego stopnia usprawiedliwione, można bowiem powiedzieć, że na ogół im dłużej trwa zakaz konkurencji i im dłużej pracownik tego zakazu przestrzega (im później następuje ewentualne naruszenie tego zakazu przez pracownika), tym mniejsze znaczenie dla ochrony interesów pracodawcy ma naruszenie zakazu. Odszkodowanie, o jakim stanowi art. 101² § 1 i 3 k.p., jest w istocie swoistym wynagrodzeniem za czas niepodjęcia konkurencyjnego zatrudnienia lub innej działalności konkurencyjnej. Z punktu widzenia byłego pracodawcy doniosłe może być nawet częściowe powstrzymywanie się od działalności konkurencyjnej przez byłego pracownika, bo to zawsze chroni interesy pracodawcy (w tym czasie pracownik nie konkuruje z pracodawcą, więc nie naraża go na szkodę ani na zagrożenie jego interesów).

Jeśli strony przewidziały wypłatę odszkodowania w ratach, to tym samym przewidziały, że świadczenie pieniężne pracodawcy będzie spełniane jako ekwiwalent skutecznego powstrzymywania się przez pracownika od działalności konkurencyjnej, czyli będzie odwzajemniało poszczególne umówione i respektowane okresy (miesięczne)

powstrzymywania się pracownika od działań konkurencyjnych i w takim przypadku należy przyjąć, że strony umową nadały także świadczeniu pracownika charakter podzielny. Nie sprzeciwia się to naturze zobowiązania pracownika (art. 3531 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Jeżeli ma ono polegać na powstrzymywaniu się przez pracownika od działalności konkurencyjnej przez pewien czas (przybiera postać zaniechania), to można stwierdzić, że jest ono podzielone w czasie - świadczenie to dzieli się bowiem na jednostki czasu - dni tygodnie, miesiące, kwartały, lata. Z punktu widzenia pracodawcy każdy miesiąc powstrzymywania się przez pracownika od działalności konkurencyjnej może mieć znaczenie, a nie tylko cały niepodzielny okres respektowania zakazu konkurencji. Pracodawca daje temu wyraz ustalając w umowie, że odszkodowanie będzie wypłacane w ratach - za każdy umówiony okres powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej będzie pracownikowi wypłacana pewna część umówionego odszkodowania, adekwatna do okresu efektywnego powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej i stanowiąca odpowiedni ekwiwalent świadczenia pracownika.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje też zapatrywanie, że naruszenie przez byłego pracownika umowy o zakazie konkurencji upoważnia byłego pracodawcę (niezależnie od domagania się odszkodowania za naruszenie zakazu konkurencji na podstawie art. 471 k.c.) do wstrzymania wypłaty dalszych rat odszkodowania przewidzianego w art. 102² § 3 k.p. poczynając od daty powzięcia o tym wiadomości przez pracodawcę, a jeżeli pracodawca wypłacał raty odszkodowania w czasie, gdy doszło już do naruszenia tego zakazu przez byłego pracownika, do żądania ich zwrotu na podstawie przepisów o bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 i nast. k.c.), tak Sąd Najwyższy w wyrokach z 3 grudnia 2008 roku, I PK 94/08, LEX nr 565993; z 6 kwietnia 2011 roku, II PK 229/10, LEX nr 863983. Kodeks pracy nie określa czy odszkodowanie powinno zostać zwrócone pracodawcy za cały okres, za który zostało pracownikowi wypłacone (od początku obowiązywania zakazu konkurencji), czy też jedynie za okres, w którym pracownik prowadził już działalność konkurencyjną (np. poczynając od tego miesiąca, w którym pracownik podjął taką działalność). Rozważanie tego problemu ma sens tylko wtedy, gdy w umowie o zakazie konkurencji ustalono, że odszkodowanie będzie wypłacane w ratach (np. co miesiąc za miniony miesiąc powstrzymywania się od działalności konkurencyjnej). W takiej sytuacji z umowy stron wynika jednoznacznie, że przypisano poszczególnym ratom odszkodowania funkcję ekwiwalentu za świadczenie pracownika podzielone w czasie. Jeżeli strony ustaliły jednorazową wypłatę odszkodowania, naruszenie przez pracownika zakazu konkurencji uzasadnia żądanie pracodawcy zwrotu całej wypłaconej kwoty odszkodowania jako nienależnego świadczenia (por. A.M. Świątkowski: Kodeks pracy, komentarz Warszawa 2004, s. 653). W przeciwnym razie pracodawca może domagać się zwrotu na podstawie art. 405 k.c., jedynie tych rat, które wypłacił od momentu naruszenia zakazu.

Działalnością konkurencyjną wobec pracodawcy są czynności zarobkowe podejmowane na własny rachunek (jako przedsiębiorca) lub na rachunek osoby trzeciej (jako pracownik, zleceniobiorca i tym podobne), jeżeli te czynności pokrywają się, przynajmniej częściowo, z zakresem działalności pracodawcy. Dotyczy to zarówno produkcji towarów lub świadczenia usług tego samego rodzaju, jak i towarów i usług zbliżonych do działalności pracodawcy, które mogą je zastąpić (usługi lub towary o charakterze substytucyjnym). Umowa powinna określać rodzaje działalności zakazanej dla pracownika oraz terytorium objęte tym zakazem.

Definiując naruszenie zakazu konkurencji, Sąd Najwyższy stwierdził w wyroku z 12 września 2008 roku, I PK 27/08, że obowiązkom wynikającym z umowy o zakazie konkurencji (art. 101¹ i 101² k.p.) uchybia jedynie taka działalność pracownika, która jest przez niego rzeczywiście prowadzona, adresowana do tego samego kręgu odbiorców i która choćby częściowo pokrywa się z działalnością pracodawcy i realnie zagraża jego interesom.

Sąd Okręgowy zważył, że kluczowym było udzielenie odpowiedzi na pytanie czy działalność (...) S.A. była konkurencyjna w stosunku do działalności (...) Bank S.A. M. K. (1) bowiem w obu spółkach zajmował stanowisko członka zarządu.

Spółka powodowa (pозwana wzajemnie) w toku postępowania swoją argumentację koncentrowała się na fakcie, że (...) Bank S.A., w którym od 11 września 2017 roku pozwany (powód wzajemny) był zatrudniony prowadzi działalność

konkurencyjną w stosunku do (...) S.A., oferując takie same produkty, co w konsekwencji miało spowodować naruszenie przez M. K. (1) postanowień zawartych w umowie z 1 lipca 2016 roku o zakazie konkurencji.

Odnosząc się do argumentacji spółki powodowej (pозwanej wzajemnej) w zakresie w jakim porównywała ona instytucję leasingu i kredytu/pożyczki Sąd uznał ją za chybioną. W tym miejscu wskazać należy, że umowa leasingu jest podstawą przysługiwania zarówno finansującemu, jak i korzystającemu określonych praw, a także spoczywania na nich obowiązków. Przy tym - z uwagi na ich wzajemną korelację - prawom i obowiązkom jednej strony odpowiadają obowiązki i prawa drugiej strony. Jednocześnie prawidłowa realizacja poszczególnych praw i obowiązków jednej ze stron wymaga współdziałania drugiej strony (art. 354 § 1 i 2 k.c.).

Z umowy leasingu wynikają dla finansującego następujące obowiązki:

- 1) obowiązek nabycia rzeczy od oznaczonego zbywcy i na warunkach określonych w umowie leasingu;
- 2) obowiązek wydania korzystającemu rzeczy oraz wszelkich dokumentów dotyczących umowy ze zbywcą;
- 3) obowiązek znoszenia używania rzeczy albo używania i pobierania pożytków przez korzystającego;
- 4) obowiązek zawiadomienia korzystającego o przeniesieniu własności rzeczy;
- 5) obowiązek przeniesienia własności rzeczy na korzystającego, o ile umowa tak stanowi.

Klauzula przewidująca obowiązek finansującego przeniesienia na korzystającego własności przedmiotu leasingu nie należy do essentialia negotii umowy leasingu i nie decyduje o kwalifikacji prawnej umowy jako umowy leasingu ani o rodzaju leasingu.

Leasing finansowy ma miejsce w sytuacji, gdy umowa przenosi ryzyko i korzyści związane z jej przedmiotem z finansującego (leasingodawcy) na korzystającego (leasingobiorcę). Tym samym „własność ekonomiczna” spoczywa po stronie korzystającego i on dokonuje odpisów amortyzacyjnych. Leasing operacyjny zachodzi w przypadku, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy pozostają u finansującego – wówczas on dokonuje odpisów amortyzacyjnych.

W literaturze wskazuje się na dwa podstawowe cele ekonomiczne, których realizacji służyć ma w praktyce zawarcie umowy leasingu. Warto zaznaczyć, że nie są one w pełni rozłączne, lecz opisują raczej funkcję „przeważającą” na tle danej umowy. Po pierwsze, konstrukcja leasingu stanowić może formę nabycia rzeczy – połączonej z równoczesnym kredytowaniem ceny jej nabycia przez zbywcę i możliwością korzystania z niej w okresie spłaty należności. Celowi temu służą przede wszystkim umowy leasingu operacyjnego. W praktyce rynkowej to właśnie ten sposób gospodarczego wykorzystania leasingu okazuje się najbardziej atrakcyjny zarówno dla leasingobiorców (mogących korzystać z rzeczy – następnie zaś nabyć jej własność), jak i dla finansujących (otrzymujących zysk z tytułu rat leasingowych – z jednoczesną perspektywą wyzbycia się przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy). Jest to tym bardziej istotne, że rzeczy oddawane w leasing mają zwykle zdecydowanie większą wartość gospodarczą dla korzystających (przede wszystkim wówczas, gdy stanowią podstawę prowadzenia działalności gospodarczej) niż dla leasingodawców. Ci ostatni pośredniczą jedynie pomiędzy pierwotnym sprzedawcą rzeczy i korzystającym, ich interes zaś wyraża się przede wszystkim w uzyskaniu świadczeń pieniężnych, nie zaś w zachowaniu własności rzeczy. W sytuacjach tego rodzaju umowa leasingu staje się w istocie połączeniem elementów zaczerpniętych z trzech stosunków prawnych:

1. umowy sprzedaży (ostatecznym rezultatem jej zawarcia bowiem staje się przeniesienie własności przedmiotu leasingu na korzystającego)
2. umowy kredytu na zakup rzeczy (finansujący, nabywając przedmiot leasingu i przekazując go korzystającemu, odracza równocześnie zapłatę całej należności, pozwalając na uiszczenie jej w ratach, powiększonych o ustalony w umowie zysk);

3. umowy o korzystanie z rzeczy (w okresie spłaty kwoty leasingu korzystający – „oczekując” na nabycie własności – może zarazem posiadać rzecz i zazwyczaj wykorzystywać ją we wszelkich zwykłych zastosowaniach).

Możliwość nabycia własności rzeczy, jaką stwarza leasing operacyjny, nie oznacza jednak zarazem, by w każdym wypadku leasing połączony z opcją nabycia jego przedmiotu po zakończeniu stosunku prawnego w praktyce był wykorzystywany ostatecznie w tym właśnie celu.

Nie da się zatem zaprzeczyć, że leasing posiada pewnego rodzaju cechy kredytu, jednak nie można postawić znaku równości pomiędzy tymi dwoma instytucjami bowiem jak już zostało wskazane powyżej celem leasingu nie zawsze jest nabycie przedmiotu na własność. W tym zakresie istotne znaczenie mają również różnice w funkcjonowaniu (...) (...) Bank jako banku oraz (...) jak spółki prawa handlowego jednak do tej kwestii Sąd odniesie się w dalszej części rozważań.

Odnosząc się natomiast do pożyczek udzielanych przez (...) S.A. stwierdzić należy, że również produkt ten różni się od pożyczek udzielanych przez (...) (...) Bank. Spółka powodowa (pозwana wzajemnie) udzielała pozabankowych pożyczek celowych wyłącznie rolnikom i dealerom samochodowym. Klienci (...) musieli wskazać cel pożyczki oraz przedłożyć odpowiednią dokumentację. W przypadku banku (...) w przypadku złożenia wniosku o pożyczkę badana jest przede wszystkim tzw. zdolność kredytowa. Dodatkowo jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Rada Nadzorcza (...) była przeciwna udzielaniu tego rodzaju pożyczek klientom, bowiem uważała, że produkt ten powinien być oferowany wyłącznie przez banki, a nie przez spółkę powodową (pозwaną wzajemnie). Powyższe przekładało się na sytuację finansową spółki (...) oraz przychody z tytułu pożyczek, które w porównaniu z przychodami z umów leasingu były znacznie mniejsze. Sam wiceprezesa spółki powodowej (pозwanej wzajemnie) przyznał, że oferowane pożyczki stanowią jedynie 7-8% jej przychodów. Przyjąć zatem można, że pożyczki udzielane przez (...) co do zasady miały zupełnie inny cel i skierowane były do innych odbiorców, a dodatkowo stanowiły niewielki procent działalności tej spółki.

W związku z powyższym, mimo że bank (...) S.A. posiada w swojej ofercie udzielanie kredytów czy pożyczek, to z całą pewnością nie można przyjąć, że z tego powodu prowadził działalność konkurencyjną w stosunku do spółki.

Sąd wziął również pod uwagę, że działalność (...) S.A. jest regulowana przez przepisy kodeksu cywilnego, a w szczególności art. 709⁽¹⁾ - 709⁽¹⁸⁾ k.c. Działalność ta nie jest zatem nadzorowana przez organy administracji państwowej tak jak działalność banku (...). Nie podlega zatem tak jak bank nadzorowi KNF, odrębnym regulacjom prawa wewnątrz krajowego i unijnego mającym zastosowanie do funkcjonowania banków i innych instytucji finansowych np. domów maklerskich i inwestycyjnych. Leasing, jak już to zostało wskazane powyżej, sprowadza się co do zasady - do najmu oznaczonej rzeczy i zorganizowania korzystania z niej z opcją wykupu na własność lub nie. Natomiast działalność (...) Bank S.A. jako instytucji finansowej publicznego zaufania jest regulowana przez ustawę z 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r., poz. 2187 t.j.). Działalność ta podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego i jest bardzo ściśle regulowana przez przepisy ww. ustawy. Ponadto jak słusznie zauważył pozwany (powód wzajemny) banki zajmują się całym spectrum usług finansowych, do których można zaliczyć przede wszystkim obsługę gotówkową i transakcyjność (prowadzenie rachunków bieżących i obsługa przelewów/transferów pieniężnych krajowych i zagranicznych), różne formy oszczędzania i inwestowania nadwyżek finansowych, które są niedostępne dla firm leasingowych takich jak (...) S.A.

Abstrahując od powyższego, ze zgromadzone w sprawie materiału dowodowego nie wynika również, aby czynności wykonywane przez pozwanego (powoda wzajemnego) w ramach zatrudnienia w (...) (...) Bank naruszały obowiązujący go zakaz konkurencji. Jak wynika z zeznań prezesa zarządu (...) (...) Bank oraz dokumentacji zgromadzonej w sprawie M. K. (1) w okresie od 2 października 2017 roku zajmował się w praktyce tylko nadzorem nad pionem bankowości przedsiębiorstw, a więc obszarem zajmującym się klientelą prowadzącą działalność gospodarczą. Jak wynika z zeznań prezesa zarządu (...) (...) Bank pion bankowości przedsiębiorstw nie był nastawiony na udzielenia kredytów (do których w toku niniejszego postępowania konsekwentnie nawiązywała spółka powodowa), skupiano się w nim bardziej na tzw. bankowości relacyjnej mającej przyciągnąć nowych klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw.

Co więcej pion bankowości przedsiębiorstw nie oferował klientom leasingu, a nawet nie mógł tego robić. (...) (...) Bank obowiązywał bowiem zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej w segmencie leasingowym od lutego 2016 roku (od momentu sprzedaży spółki oferującej leasing) do lutego 2018 roku. Ponadto jak wynika z zeznań prezesa zarządu spółki (...) (...) Bank w okresie obowiązywania zakazu konkurencji nie były również podejmowane jakiegokolwiek działania mające na celu ponowne stworzenie pionu zajmującego się leasingiem.

Odnosnie natomiast oddziału Centrum (...) (...) (...) Banku w J., w którego nazwie pojawia się słowo „leasing”, Sąd uznał, że jego istnienie nie może świadczyć o złamaniu przez pozwanego (powoda wzajemnego) zakazu konkurencji. Jak wynika z zeznań pozwanego (powoda wzajemnego) oraz prezesa (...) (...) Bank oddział w J. to tzw. back office, a więc jest to jednostka, która wprowadza informacje do systemu operacyjnego banku, systemu komputerowego banku. Jednostka ta jednak nie oferuje usług finansowych, a kredyty są udzielane w innych oddziałach banków przed sprzedawców. Nawet jeżeli w nazwie tego oddziału funkcjonowało pojęcie „leasing” to nie może automatycznie prowadzić do wniosku, że cały (...) (...) Bank oferował produkty leasingowe szczególnie w sytuacji kiedy nie mógł jej formalnie tego czynić z uwagi na zakaz konkurencji, który obowiązywał bank do lutego 2018 roku.

Reasumując nie można zgodzić się z twierdzeniem spółki powodowej (pозwanej wzajemnej), że działalność konkurencyjna to każda działalność wymieniona w Krajowym Rejestrze Sądowym jako przedmiot działalności spółki. Spółka powodowa (pозwana wzajemna) wskazywała, że chodzi również o oferowane przez (...) (...) Bank produkty jednak w ocenie Sądu argumentacja ta co do zasady koncentrowała się na analizowaniu wpisu do (...) (...) Bank. Jak słusznie podnosi pełnomocnik pozwanego (powoda wzajemnego) w sprzeciwie/pozwie wzajemnym, przyjęcie takiego stanowiska prowadziłoby do nadużyć, polegających w szczególności na tym, że pracodawca mógłby wpisywać w przedmiocie swojej działalności wszystkie możliwe rodzaje działalności gospodarczej, uniemożliwiając tym samym byłemu pracownikowi objętemu klauzulą konkurencji podjęcie jakiegokolwiek aktywności zawodowej. Przywołać należy tu wyrok Sądu Najwyższego z 12 września 2008 roku, I PK 27/08 (OSNP 2010/3-4/34), zgodnie z którym obowiązkiem wynikającym z umowy o zakazie konkurencji uchybia jedynie taka działalność pracownika, która jest przez niego rzeczywiście prowadzona, adresowana do tego samego kręgu odbiorców, choćby częściowo pokrywała się z działalnością pracodawcy i realnie zagraża jego interesom. Strona powodowa (pозwana wzajemnie) nie wykazała, aby jakakolwiek działalność pozwanego (powoda wzajemnego) w nadzorowania pionu bankowości (...) (...) Bank zagrażała interesom spółki (...). Zajmowanie się interesami konkurencyjnymi jest równoznaczne z działaniem podejmowanym w celach zarobkowych lub udziałem w przedsięwzięciach lub transakcjach handlowych, których skutki odnoszą się (lub potencjalnie mogą się odnieść), chociażby częściowo, do tego samego kręgu odbiorców (por. wyroki Sądu Najwyższego z 23 lutego 1999 roku, I PKN 579/98, z 8 maja 2002 roku, I PKN 221/01 i z 24 września 2003 roku, I PK 411/02). Oznacza to, że przedmiot zakazu może odnosić się do przedmiotu faktycznie prowadzonej lub zaplanowanej (potencjalnej) działalności pracodawcy, jak i wykraczać poza tę działalność w sytuacji, gdy interesom pracodawcy zagraża działalność pracownika związana z produkcją dóbr lub świadczeniem usług zbliżonych do działalności pracodawcy, które mogą je zastąpić (dóbr lub usług o charakterze substytucyjnym). Jeszcze raz wypada wskazać, że spółka powodowa (pозwana wzajemnie), którą w tym zakresie obciążał ciężar dowodu nie udowodniła tych okoliczności.

Podkreślić należy, iż pozwany (powód wzajemny) M. K. (1) posiada bogate doświadczenie zawodowe, z Grupą (...) był związany przez 7 lat, wcześniej zatrudniony był w (...) Banku z siedzibą we L., który od 2004 r. wchodził w skład Grupy (...), na stanowisku prezesa zarządu (...) zatrudniony był przez 3 lata. Jednak nie sposób zgodzić się w tym miejscu z twierdzeniami strony powodowej, iż najistotniejsze dla zatrudnienia go w (...) (...) Bank było wyłącznie doświadczenie zawodowe i know how, jakie wyniósł w pracy w Grupie (...). Po pierwsze przeczą temu zeznania świadka A. K., ponadto należy mieć na uwadze całokształt wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego M. K. (1) oraz motywy odejścia przez niego z pracy z (...) po dokonanych połączeniu z (...). Podkreślić również należy, iż sformułowania zakazu konkurencji było ujęte dość szeroko, co jednak w przypadku osób wykwalifikowanych takich jak kadra menadżerska zarządzająca jest dopuszczalne w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego i w tym zakresie Sąd nie dopatrywał się nieważności w tego rodzaju unormowaniach.

Jak jednak było to zaakcentowane wcześniej w ocenie Sądu Okręgowego pozwany (powód wzajemny) M. K. (1) nie złamał wiążącego go zakazu konkurencji po ustaniu zatrudnienia i dochodzenie zapłaty kary umownej było bezpodstawne.

Owszem umowa o zakazie konkurencji w przypadku pozwanego mogła być sformułowana w sposób ogólny. Jednakże takie ujęcie zakazu konkurencji nie może prowadzić do wykładni, że pozwany poprzez zawarcie takiej umowy nie może pełnić u innego pracodawcy funkcji członka zarządu. Dążąc do racjonalnej wykładni takiej umowy należałoby ustalić jakie „szczególnie ważne” informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę znalazły się w posiadaniu pozwanego i jednocześnie wskazać, że te informacje zostały lub mogłyby zostać wykorzystane u kolejnego pracodawcy.

Strona powodowa natomiast nie wykazała, że pozwany nawiązując stosunek pracy z (...) (...) Bank prowadził działalność konkurencyjną jako członek zarządu. Z materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie nie wynika, żeby jako członek zarządu (...) (...) Bank wykorzystywał lub mógł wykorzystać informacje spełniające kryteria „szczególnie ważnych”, w których posiadanie wszedł pełniąc funkcję członka zarządu u poprzedniego pracodawcy.

Na marginesie wskazać należy, iż nie zasługuje na uwzględnienie argumentacja podnoszona przez pełnomocnika pozwanego (powoda wzajemnego) M. K. (1), iż pozwany poprzez podjęcie kolejnego zatrudnienia w (...) (...) Bank nie spowodował żadnej materialnej szkody u powodowej spółki (...) S.A. Zgodnie bowiem z treścią art. 484 k.c. i utrwalonym orzecznictwem możliwość dochodzenia kary umownej nie jest uzależniona od wystąpienia szkody związanej z nienależytym wykonaniem zobowiązania (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2003 r. III CZP 61/03 (OSNC 2004 nr 5, poz. 69).

Podkreślić jednak należy, że strona powodowa nie wykazała, że dłużnik (pozwany i powód wzajemny M. K. (1)) nie wykonał lub nienależycie wykonał zobowiązanie wynikające z zakazu konkurencji. W szczególności poza ogólnym wskazywaniem na doświadczenie i know-how zdobyte w grupie (...) przez pozwanego M. K. (1), powodowa spółka nie udowodniła, że pozwany prowadził działalność gospodarczą, konkurencyjną wobec spółki, świadczył pracy w ramach stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec Spółki, uczestniczył w podmiotach prowadzących działalność konkurencyjną wobec Spółki, w szczególności jako wspólnik lub członek władz, konsultant, doradca, ekspert, biegły, lub rzeczoznawca (§ 1 ust 1 umowy o zakazie konkurencji). Jak również powodowa spółka nie wykazała, aby pozwany M. K. (1) podejmował działania zmierzające do zatrudnienia innych pracowników spółki na podstawie stosunku pracy lub jakiegokolwiek innego stosunku prawnego, w innym podmiocie prowadzącym działalność, której zakres pokrywa się w całości lub w części z zakresem działalności prowadzonej przez spółkę lub jeżeli działalność ta jest konkurencyjna wobec spółki, nakłaniał klientów spółki do rozwiązania ze spółką umowy albo jej niewykonania lub nienależytego wykonania - w celu prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec spółki (§ 2 umowy o zakazie konkurencji).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał powództwo główne (...) za bezzasadne i uchylił w całości wyrok zaoczny z Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. VII P – Pm 3/18 i oddalił powództwo główne w zakresie żądania zapłaty kary umownej w wysokości 300 000 zł (trzysta tysięcy złotych), o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt 2 wyroku zasądził od powoda - pozwanego wzajemnego (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego M. K. (1) tytułem odszkodowania z zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy należne 4 raty miesięczne odszkodowania tj. łącznie kwotę 200 000 zł (dwieście tysięcy złotych), z odsetkami w wysokości ustawowej:

e) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 października 2017 roku do dnia zapłaty,

f) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 listopada 2017 roku do dnia zapłaty,

g) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 grudnia 2017 roku do dnia zapłaty,

h) od kwoty 50 000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) od 1 stycznia 2018 roku do dnia zapłaty,

O odsetkach od należności głównych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Zgodnie z treścią § 3 ust. 3 umowy o zakazie konkurencji odszkodowanie za dany miesiąc było wymagalne od 1. dnia następnego miesiąca kalendarzowego i od tej daty powodowi należą się odsetki od każdej z zaległości.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od powoda - pozwanego wzajemnego (...) S.A. z siedzibą w Ł. na rzecz pozwanego - powoda wzajemnego M. K. (1) kwotę 28 300 zł (dwadzieścia osiem tysięcy trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Na koszty procesu złożył się: opłata od pozwu wzajemnego w kwocie 10.000 zł naliczona zgodnie z art. 35 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej: u.k.s.c.), opłata od sprzeciwu od wyroku zaocznego w kwocie 7.500 zł naliczona zgodnie z art. 19 ust. 1 w zw. z art. 13 u.k.s.c. oraz wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości po 10.800 zł obliczone na podstawie § 2 pkt 7 (stawka minimalna 10.800 zł) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² § 1 zd. 1 k.p.c. Sąd nadał rygor w zakresie kwoty 50.000 zł, to jest kwoty jednomiesięcznego wynagrodzenia pozwanego (powoda wzajemnego).

Zgodnie z art. 338 § 1 k.p.c. uchylając lub zmieniając wyrok, któremu nadany został rygor natychmiastowej wykonalności, sąd na wniosek pozwanego orzeka w orzeczeniu kończącym postępowanie o zwrocie spełnionego lub wyegzekwowanego świadczenia lub o przywróceniu poprzedniego stanu. W niniejszej sprawie bezspornym było, że Sąd w dniu 27 marca 2018 roku wydał przeciwko pozwanemu (powodowi wzajemnemu) wyrok zaoczny zgodnie z żądaniem pozwu. Poza sporem pozostaje również kwestia zajęcia przez komornika zasądzonej kwoty. Z uwagi na to, że w przedmiotowej sprawie uchylony został wyrok zaoczny, a powództwo główne okazało się być nieuzasadnione Sąd orzekł na podstawie art. 338 § 1 k.p.c. jak w pkt 5 sentencji wyroku.

09 stycznia 2019 r.

(zgoda na przedłużenie terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyrażona do dnia 10 stycznia 2019 r.).

SSO Monika Roslan –Karasińska

(usprawiedliwiona nieobecność sędziego referenta w pracy w okresie od 01 grudnia 2018 r. do 07 grudnia 2018 r. i w okresie od 27-28 grudnia 2019 r.)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

SSO Monika Roslan –Karasińska